

Vývojová stadia trestného činu

Přednáška 5. 4. 2016

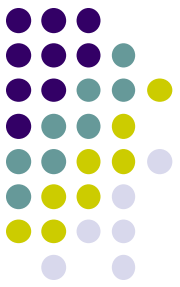

Vývojová stadia

- Příprava k trestnému činu
- Pokus trestného činu
- Dokonání trestného činu

Obecné formy trestné činnosti –
§ 111 TrZ

Příprava k trestnému činu – § 20 TrZ

Jednání

- úmyslné
- směřující **nepřímo** k objektu individuálně určitého **zvláště závažného** zločinu
- spočívající ve vytváření podmínek pro jeho spáchání
- vyznačující se nedostatkem pokusu nebo dokonání

Zvlášť závažný zločin

- § 14 odst. 3 TZ
 - úmyslné trestné činy s horní hranicí trestní sazby odnětí svobody nejméně 10 let
 - jestliže trestnost přípravy zákon stanoví u příslušného trestného činu (např. § 140 odst. 4, § 145 odst. 4, ...), ale pozor! Např. u TČ podvodu je stanovena trestnost přípravy (§ 209 odst. 6), ale platí pouze v těch případech, kdy je podvod zvlášť závažným zločinem, tj. podvod podle § 209 odst. 5!

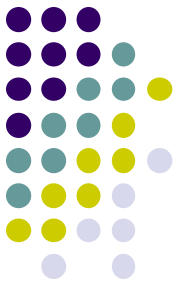

Formy přípravy

Demonstrativní výčet - § 20 odst. 1 TZ

- organizování trestného činu
- opatřování či přizpůsobování prostředků nebo nástrojů
- spolčení, srocení
- návod, pomoc
- jakékoli další vytváření podmínek

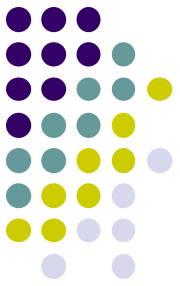
Pokus trestného činu - § 21 TrZ

Jednání

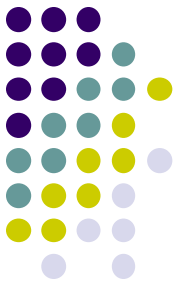
- úmyslné
- směřující **bezprostředně** k dokonání individuálně určitého trestného činu
- vyznačující se nedostatkem dokonání

Bezprostřední směřování k dokonání

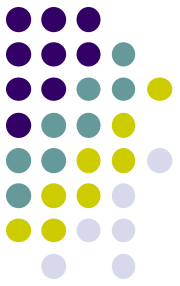

- Příklad, kdy pachatel započal s jednáním popsaným se skutkové podstatě, tedy začal naplňovat objektivní stránku trestného činu - *vrah začne škrtit oběť v úmyslu ji usmrtit, zloděj vsune ruku do cizí kapsy v úmyslu sebrat peněženku či ve vykrádaném bytě ukládá cennosti do tašky, ...*

Bezprostřední směřování k dokonání

- Příklad, kdy pachatel sice nezapočal s jednáním popsaným ve skutkové podstatě, ale jeho jednání má bezprostřední význam pro dokonání
 - odstraňování poslední rozhodné překážky
 - jednání za situace, kdy mezi objektem TČ a možným následkem poslední rozhodná překážka není (čas. a místní spojitost s následkem).

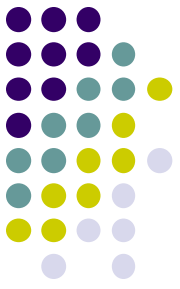
Formy pokusu

- Pokus ukončený a neukončený
- Pokus kvalifikovaný a nekvalifikovaný
- Pokus způsobilý a nezpůsobilý

Nezpůsobilý pokus

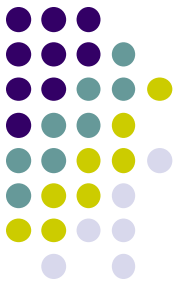
- Pokus na **nezpůsobilém předmětu útoku**
- Pokus **nezpůsobilými prostředky**
- Nezpůsobilost absolutní a relativní
- Základem je pozitivní skutkový omyl příčetného pachatele, který mylně předpokládá způsobilost předmětu či prostředků
- Význam pro posouzení povahy a závažnosti pokusu.
- Upuštění od potrestání - § 46 odst. 3 TrZ – pachatel nerozpoznal, že příprava či pokus nemohou vést k dokonání

Příprava a pokus - odlišení

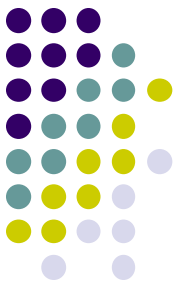
- Intenzita jednání
 - příprava – vytváření podmínek
 - pokus – bezprostřední směřování k dok.
- Obsah úmyslu
 - příprava – nezahrnuje všechny okolnosti
 - pokus – je zaměřen na dokonání
- Intenzita zaměření vůči objektu
 - příprava – ohrožuje objekt nepřímo, vzdáleně
 - pokus - ohrožuje objekt přímo

Dokonání a dokončení trestného činu

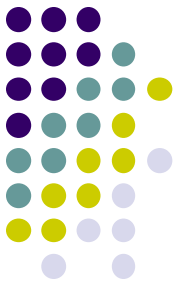

- Dokonání = naplnění všech znaků skutkové postaty trestného činu.
- Dokončení = realizace pachatelovy představy o cíli trestného činu – např. loupež je dokonána užitím násilí, ukončena zmocněním se cizí věci.

Posuzování trestnosti přípravy a pokusu

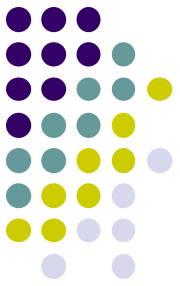
- Příprava i pokus jsou trestné podle trestní sazby stanovené za trestný čin, k němuž směřovaly – *pokud zákon nestanoví něco jiného.*
- Skutečnost, že jde o přípravu a pokus se zohlední při ukládání trestu.

Konzumpce a subsidiarita

- vztah mezi vývojovými stadii
- stadium bližší dokonání konzumuje stadium vzdálenější

Delikty předčasně dokonané

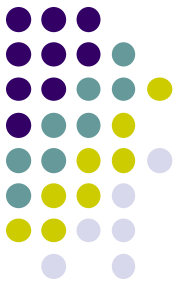
- Jednání, která jsou fakticky přípravou či pokusem jsou de iure považována za dokonaný trestný čin.
- § 316 TrZ – vyzvědačství: m.j. *kdo sbírá údaje obsahující utajovanou informaci s cílem vyzradit ji cizí mocí....*
- § 93 TZ – teror: *kdo v úmyslu poškodit ústavní zřízení jiného úmyslně usmrtí nebo se o to pokusí....*

Zánik trestnosti

- Dobrovolné upuštění od dalšího jednání směřujícího k dokonání a
- odstranění nebezpečí, které vzniklo zájmu chráněnému TrZ z podniknuté přípravy (pokusu) nebo
- učinění oznámení policejnímu orgánu nebo státnímu zástupci o přípravě (pokusu) v době, kdy nebezpečí mohlo být odstraněno

Zánik trestnosti

- Je-li na činu zúčastněno více osob, nebrání trestní zániku TO za přípravu (pokus) pachatele, který takto jednal, je-li čin dokonán ostatními pachateli nezávisle na jeho dřívějším přispění k činu nebo přes jeho včasné oznámení.
- Není dotčena TO za jiný dokonáný trestný čin, který v rámci přípravy nebo pokusu již spáchal.

Hezký zbytek dne.

